

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Sommer 2025
Institution	Kolding HF og VUC
Uddannelse	Hf
Fag og niveau	Samfundsfag B
Lærer(e)	Jørn Wenzelsen
Hold	SAB3 2408

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Kriminalitet
Titel 2	EU
Titel 3	Velfærd og økonomi
Titel 4	Social og Økonomisk ulighed
Titel 5	Dansk politik

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 1	Kriminalitet
Indhold	<u>Kernestof:</u> Skov, Oliver Boserup m.fl.. ”Fra drengestreger til bandekrig – perspektiver på kriminalitet (i-bog)”. Kap. 1 (Hvad er kriminalitet), Kap. 2 (Hvorfor bliver man kriminel?), Kap. 4 (Hvorfor bliver man bandemedlem?), Kap. 7 (Hvorfor straffe staten kriminelle?) og Kap. 8 (Kriminalitet – Hvad siger politikerne?) <u>Supplerende materiale:</u> Dr.dk (marts 2020). Kriminelt – farvel til bandelivet”. https://www.dr.dk/drtv/se/kriminelt_-farvel-til-bandelivet_336274 Dr.dk. ”Skal politiet have ansigtsgenkendelse?”. https://www.youtube.com/watch?v=UY89w4-78o0 Dr.dk. ”Hvorfor vil USA efterligne Danmark?”. https://www.youtube.com/watch?v=uLYx6bYUIHQ Dr.dk. ” Hvordan straffer vi drab i Danmark?”. https://www.youtube.com/watch?v=ra_ktNE_bII Dr.dk. ”Hjemmerøver og møbelbygger: Har Mikkel det for let?”. https://www.youtube.com/watch?v=QWfLSFhN04E Dr.dk. ”Hvorfor giver Kina sine borgere point?”. https://www.youtube.com/watch?v=tdXU0vFdoKM Dr.dk (2022). ”Indefra med Anders Agger – buret inde på 8 kvm.” https://www.dr.dk/drtv/se/indefra-med-anders-agger_-buret-inde-paa-8-kvm_357558. Danmarks statistik. Diverse statiske undersøgelser. Jyllands-Posten (maj 2024). "Forbud vil næppe svække Bandidos' evne til at hverve medlemmer, mener ekspert"
Omfang	Ca. 35 lektioner á 45 minutter
Særlige fokus-punkter	Kernestof: - Identitetsdannelse og socialisering - Social differentiering - herunder køn

	Forløbets særlige fokuspunkter: Hvorfor bliver man kriminel? – årsager til kriminalitet. Til at undersøge, belyse denne problemstilling anvendtes følgende teorier, modeller: Robert Merton, Sutherland, Hirschi og SNAP-modellen Med udgangspunkt i tv-udsendelsen ”Kriminelt – farvel til bandelivet” har kursisterne undersøgt, hvad der ligger til grund for bandemedlemskab - hvorfor bandemedlem? Til at undersøge dette anvendtes Pierre Bourdieu, Axel Honneth. Med Immanuel Kant og Utilitarisme har kursisterne diskuteret hvordan staten straffer kriminelle. Den retfærdige straf versus den nyttige straf. Herunder inddragelse af de politiske partier og deres holdning til straf – værdipolitik. Faglige mål i forløbet: • Anvende og kombinere viden og kundskaber fra fagets discipliner til at undersøge aktuelle samfundsmæssige problemstillinger i Danmark og diskutere foreliggende og egne løsninger herpå • Anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet samt enkle teorier til at forklare og diskutere samfundsmæssige virkelighedsnære problemstillinger. • Sammenligne og forklare sociale og kulturelle mønstre • Demonstrere viden om fagets identitet og metoder • Påvise faglige sammenhænge og udviklingstendenser ved hjælp af tabeller, diagrammer og enkle modeller.
Væsentligste arbejdsformer	Til at afslutte forløbet har kursisterne udarbejdet en synopsis med efterfølgende mundtlig fremlæggelse. Udarbejdet synopsis via inddragelse af følgende bilag: Bilag 1: ”Danmarks Statistik” Bilag 2: ”Arbejderbevægelsens Erhvervsråd. ”Kriminalitet - Kriminalitet blandt unge og mindreårige”. Bilag 3: ”Hvad ved vi om unge i bander (uddrag)?” Bilag 4: ”Forbud vil næppe svække Bandidos’ evne til at hverve medlemmer, mener ekspert” Bilag 5: ”Retspolitik er subjektivt” Tillige pararbejde, gruppearbejde, matrixgrupper og ekskursion til ”Retten i Kolding”, informationssøgning. Anvendelser af samfundsfaglige metoder herunder omregning af absolutte tal til relative tal.

--	--

Titel 2	EU
Indhold	<u>Kernestof:</u> Iversen, Kristian. "Nationer og nationalisme" (i-bog). Kapitel 6: Er højrenationale partier populister?; 6.1: Hvad er populisme?; 6.4: Fjenden af folket for venstre- og højrepopulister; 6.6: Hvorfor tiltrækkes vælgere af populister?; Kapitel 8: Taler Europas højrenationale med én stemme? 8.1: Højrenationalisme i Europa; 8.2: Højrenationale i vest; 8.3 Højrenationale i øst; 9.2: Nationale borgere eller EU-borgere?; 9.4: Habermas: EU er ikke en trussel mod nationen. Forlag: Columbus. Skov, Oliver Boserup m.fl. "Samf på B. Din grundbog om sociologi, politik og økonomi (I-bog)". Forlag: Columbus. Kap. 4.1 (Politik – hvad er det?), Kap. 4.2 (Hvordan kan et demokrati se ud?), Kap. 4.4 (Folketingets rolle og position – magtens tredeling), Kap. 4.7 (EU's institutioner og beslutningsproces). Vormsby, Sarah. "Flugten til Europa". Kap. 5.2 Dublin-systemet. <u>Supplerende materiale:</u> EU.dk. "EU's historie". https://www.eu.dk/da/fakta-og-tal/medlemslande/eu-historie EU.dk. "Københavnskriterier". https://www.eu.dk/da/leksikon/Koebenhavnskriterierne. https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies_da (information om EU's institutioner). Freedomhouse.org. https://nyheder.tv2.dk/udland/2024-05-23-europa-rykker-mod-det-yderste-hoejre-i-flere-lande-ser-en-uventet-gruppe-ud-til-at-gaa-forrest https://nyheder.tv2.dk/udland/2024-04-09-nye-regler-for-flygtninge-og-migranter-vedtaget-saadan-paavirker-det-danmark http://europaundervisning.dk/eu-og-suveraeniteten Berlingske den 27. februar 2025. "Hvor bliver højrebølgen i Danmark af?" Jyllands-Posten (feb. 2025). "Der er ingen tvivl om, at migranter bruges til at gøre Europa usikker"

Omfang	35 lektioner á 45 minutter
Særlige fokus-punkter	Kernestof i forløbet har været følgende: 1. Magtbegreber og demokratiopfattelser 2. Politiske beslutningsprocesser i Danmark i en global sammenhæng, herunder de politiske systemer i Danmark og EU. Tillige har dette forløb haft fokus på EU-institutioner, euroskepsis, demokratisk underskud, mellemstatsligt og overstatsligt samarbejde, suverænitetsafgivelse (formel og reel), højrenationale bevægelser i Europa, integrationsteorier (neofunktionalisme og intergovernmentalismen) formel og reel suverænitetsafgivelse. Disse emner er behandlet ud fra følgende spørgsmål: - Hvordan fungerer EU? - Hvilke demokratiske udfordringer forbundet med EU og EU-samarbejdet? - Hvorfor er de højrenationale partier i Europa imod EU? - Hvilke muligheder skaber EU-samarbejdet? - Hvordan skal fremtidens EU ser ud? Faglige mål i forløbet: - Anvende viden, begreber, og faglige sammenhænge fra kernestoffet samt enkle teorier til at forklare og diskutere samfundsmæssige problemstillinger - Undersøge og dokumentere et politikområde herunder betydning af EU - Demonstrere viden om fagets identitet og metoder - Påvise faglige sammenhænge
Væsentligste arbejdsformer	Pararbejde, gruppearbejde, arbejdet med samfundsfaglige metoder.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 3	Velfærd og økonomi
Indhold	<u>Kernestof:</u> Skov, Oliver Boserup m.fl. "Samf på B - din grundbog om sociologi, politik og økonomi (i-bog)". Forlag: Columbus. Kap. 5.1 (Politiske ideologier), kap. 5.2 (Velfærdsmodeller - hvem skal levere velfærden?), kap. 5.3 (Den danske velfærdsstats udfordringer), kap. 5.4 (velfærdsstatens fremtid - hvem skal løse opgaverne?), kap. 7.1 (hvad er økonomi?), kap. 7.2 (det økonomiske kredsløb og konjunkturer), kap. 7.3 (samfundsøkonomiske mål), kap. 7.4 (økonomisk politik - hvordan kan man styre samfundsøkonomien?), kap. 7.5 (EU og økonomisk politik - hvem kan egentlig gøre hvad?), kap. 7.7 (Globaliseringen - hvad betyder den for dansk økonomi). <u>Supplerende materiale:</u> https://www.liberalalliance.dk/politik/arbejdsmarked/ https://sf.dk/finansiering-af-fremtidens-forsvar-skal-vaere-retfaerdig/ Jyllands-Posten (okt. 2024). "Vismænd vil træde på den økonomiske bremse." https://www.danskindustri.dk/di-business/arkiv/nyheder/2023/6/imd-danmark-er-i-top-pa-global-konkurrenceevne/ Diverse statistiske undersøgelser fra Danmarks Statistik
Omfang	35 lektioner
Særlige fokus-punkter	Kernestof (jf. læreplan): - Politiske ideologier - Velfærdsprincipper, herunder stat, marked og civilsamfund - Det økonomiske kredsløb, økonomiske mål, herunder bæredygtig udvikling og økonomisk styring nationalt. - Globaliseringens og EU's betydning for den økonomiske udvikling i Danmark, herunder konkurrenceevne og arbejdsmarkedsforhold. I forløbet har kursisterne arbejdet med følgende temaer: 1. Ideologier og velfærdsmodeller/velfærdstrekant 2. Interne udfordringer - med fokus på den demografiske udvikling, oprustning af forsvaret, individualiserings- og forventningsklemme og hvilke løsninger herpå via inddragelse velfærdstrekanten. 3. Globalisering (eksterne udfordringer) 4. Flexicurity-modellen 5. EU og den frie bevægelighed med hovedfokus hvorvidt den danske velfærdsmodel/velfærdsydelser kommer under pres grundet den frie bevæge-

	lighed. 6. Økonomi - med hovedfokus på finanspolitik. Hvilke økonomiske instrumenter ift. de økonomiske konsekvenser af corona-krisen? Tillige fokus på multiplikator-effekten, ØMU-kriterier og keynes versus Friedman. 7. Konkurrencestaten - herunder arbejdsmarkedspolitik, strukturpolitik, opkvalificerings- og stramningsstrategi, konkurrenceevne. 8. Hvilke årsager til den stigende inflation. Faglige mål i forløbet: - Undersøge og dokumentere et politikerområde, herunder betydning af EU og globale forhold - Undersøge konkrete økonomiske prioriteringsproblemer i Danmark og EU og diskutere løsning herpå. - Demonstrere viden og fagets identitet og metoder - På et fagligt grundlag argumentere sammenhængende og nuanceret for egne synspunkter og indgå i en faglig dialog.
Væsentligste arbejdsformer	Arbejdet med fagets metoder.

Titel 4	Social og økonomisk ulighed
Indhold	<u>Kernestof:</u> Brøndum, Peter & Jakob Glenstrup Jensby. ”Ulighedens mange ansigter - perspektiver på social ulighed (i-bog)”. Forlag: Columbus. Kapitel 2: Absolut og relativ fattigdom; 2.1: Absolut fattigdom; 2.2: Relativ fattigdom - indkomstmetoden; 5.2: Funktionalistisk teori - hvorfor ulighed?; 6.1: SFT's socialgruppeinddeling. Skov, Oliver Boserup m.fl. ”Samf på B” (i-bog). Forlag: Columbus. Kap. 3.1 (Social ulighed – er alle lige i Danmark?), Kap. 5.1 (Politiske ideologier), kap. 5.2 (vel-færdsmodeller), kap. 7.3 (Gini koefficient). <u>Supplerende materiale:</u> Cepos.dk ”Udvikling i Gini-koefficient – 1987-2021”. Dr.dk (2019). ”Regeringen vil genindføre officiel fattigdomsgrænse: Vi er blevet klogere siden sidst”. Dr.dk (2021). ”Henry vokser op i USA's farligste postnummer”. Horisont-udsendelse https://www.dr.dk/drtv/episode/horisont_-henry-vokser-op-i-usas-farligste-postnummer_247790

	Jyllands-Posten (16. aug. 2020). "Ekspertter: Polarisering har stor betydning". Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (januar 2020). <i>Figur 1. Udvikling i antal personer under fattigdomsgrænsen, SDG-mål for relativ fattigdom</i>. I publikationen: "Flere års stigning i fattigdom afløses af stagnation". Rockwool Fonden (februar 2018). I publikationen: "Afkast af uddannelse. Det samfundsmæssige og individuelle rationale". S. 36. World Economic Forum (2019). "France, inequality and the social elevator".
Omfang	35 lektioner
Særlige fokus-punkter	Kernestof: - Identitetsdannelse og socialisering - Social differentiering - herunder køn - Velfærdsprincipper, herunder stat, marked og civilsamfund Forløbet startede ud med fokus på de politiske ideologier/politiske grundholdninger og kunne identificere hvilken ideologi der gemmer sig bag de forskellige politiske udsagn. Herefter fokus på velfærdsmodeller og velfærdstrekkant og hvilken ideologi der ligger til grund for den enkelte velfærdmodel. Herunder foretaget sammenligninger mellem forskellige lande ift. skattryk, offentlige ydelser etc. Tillige er gini-koefficient medtaget til at beskrive ulighed i et samfund og hvilke fordele og ulemper ift. benyttelse af gini-koefficient. Endvidere har vi i forløbet stillet spørgsmålet: Hvorfor ulighed? Til at forklare, beskrive har kursisterne skulle anvende Pierre Bourdieu, Anthony Giddens, den funktionalistiske teori, Karl Marx og John Rawls. Desuden arbejdet med relativ og absolut fattigdom, fattigdomsgrænse og den samfundsfaglige metode. Faglige mål i forløbet: • Anvende og kombinere viden og kundskaber fra fagets discipliner til at undersøge aktuelle samfundsmæssige problemstillinger i Danmark og diskutere foreliggende og egne løsninger herpå • Anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet samt enkle teorier til at forklare og diskutere samfundsmæssige virkelighedsnære problemstillinger.

	• Sammenligne og forklare sociale og kulturelle mønstre • Demonstrere viden om fagets identitet og metoder • Påvise faglige sammenhænge og udviklingstendenser ved hjælp af tabeller, diagrammer og enkle modeller.
Væsentligste arbejdsformer	Varierende arbejdsformer med henblik på at træne de faglige mål. Forløbet afsluttes med synopsis-træning på grundlag af følgende materiale: Bilag 1: Politiken (13. november 2020). ”Rapport viser klart: Akademikerbørn trives bedst”. Bilag 2: Jyllands-Posten (aug. 2020). ”Ekspert: Polarisering har stor betydning”. Bilag 3: Altinget.dk (7. november 2019). ”Der vil heldigvis altid være ulighed i Danmark” Bilag 4: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (2020). ”Din klasse følger dig gennem livet.” Bilag 5: World Economic Forum (januar 2020). ”The global social mobility report 2020”.

Titel 5	Dansk politik
Indhold	<u>Kernestof:</u> Brøndum, Peter m.fl. (2018). ”Politikbogen”. S. 120-124 og 130-131 (Rational Choice teorien). Forlag: Columbus. Skov, Oliver Boserup m.fl. ”Samf på B - din grundbog om sociologi, politik og økonomi (i-bog)”. Forlag: Columbus. Kap. 5.1 (politiske ideologier), kap. 6.1 (Partier i forandring – nye politiske skillelinjer?), kap. 6.2 (De politiske partiers adfærd – teorier om partiadfærd), kap. 6.3 (Vælgeradfærd – forandringer i vælgernes politiske opførsel), kap. 6.4 (Minerva-modellen – er der vendt op og ned på den politiske skala?), s. 35-36 (Anthony Giddens). <u>Supplerende materiale:</u> Altinget.dk (sep. 2019). ”Radikale, DF og Socialdemokratiet holder landsmøder:

	Mød deres vælgere”. Dr.dk (september 2022). ”Partier i brand – Dansk Folkeparti”. https://www.dr.dk/drtv/episode/partier-i-brand_-dansk-folkeparti_337308 Dr.dk. ”Meningsmåling”. Det danske valgprojekt (juli 2020). ”Danske vælgere 1971-2019 – En oversigt over udviklingen i vælgernes holdninger mv. Jyllands-Posten (aug. 2024). ”Mette Frederiksen piller ved »hel central hjørnesten«: Det kan »potentielt blive dyrt for fremtidens Danmark,« lyder analysen”. Altinget.dk (sep. 2024). ”Mette Frederiksen vendte tilbage til rødderne”.
Omfang	35 lektioner
Særlige fokus-punkter	Kernestof i dette forløb har været følgende: - Social differentiering og kulturelle mønstre - Politiske ideologier, skillelinjer og partiadfærd I forløbet har kursisterne arbejdet med partiernes politiske standpunkter og herunder placerer partierne ift. fordelings- og værdipolitik. Tillige set på hvorledes partityperne har ændret sig fra klassepartier til catch-all-parti; og hvad begrundelsen er for dette skiftet. Hovedfokus i dette forløb har dog været hhv. partiadfærd og vælgeradfærd. Med hensyn til partiadfærd har vi anvendt Downs teori, Molins model og Kaare Strøm. I forhold til vælgeradfærd har eleverne haft fokus på hvorfor man er gået fra class-voting til issue-voting - herunder ”nærhedsmodellen” og ”retningsmodellen”. Endvidere haft fokus på Rational Choice teorien, Den sociologisk model/Minerva-modellen og hvilke faktorer der ligger til grund for danskernes stemmeafgivelse. Faglige mål i forløbet: - Demonstrere viden om fagets identitet og metode - Påvise faglige sammenhænge og udviklingstendenser ved hjælp af tabeller, diagrammer og enkle modeller - Formidle faglige sammenhænge på en struktureret og nuanceret måde på fagets taksonomiske niveauer med anvendelse af fagets terminologi - Sammenligne og forklare sociale og kulturelle mønstre.

Væsentligste arbejdsformer	Skriftlig aflevering og mundtlig fremlæggelse med henblik på at opnå færdigheder ift. de faglige mål. Eksamenslignende øvelse på grundlag af følgende bilagsmateriale: Bilag 1: Jyllands-Posten (november 2023). ”V øjner en ny politisk mulighed med reform (uddrag)” Bilag 2: Cevea.dk (sep. 2023). ”Meningsmåling”. Bilag 3: Mandag Morgen (13. november 2023). ”Venstre har tabt over 500.000 vælgere på fire år”. Bilag 4: Mandag Morgen (13. november 2023). ”Venstre har tabt over 500.000 vælgere på fire år”.

